

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5To/41/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319010292
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Rešatková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8319010292.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Evy Rešatkovej a sudcov JUDr. Evy Pirkovskej a JUDr. Vladimíra Monoka na verejnom zasadnutí konanom dňa 25.09.2019 v Prešove taktó

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. poriadku na podklade odvolania obžalovaného S.. I. O. z r u š u j e v rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/51/2019 zo dňa 19.06.2019 výrok o ochrannom liečení.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku

obžalovanému ml. I. O. - nar. XX.XX.XXXX v E., trvale bytom E., K. XXXX/XX,

u k l a d á

podľa § 73 ods. 2 písm. d/ a § 74 ods. 1 Tr. zákona ochranné protialkoholické a psychiatrické liečenie ústavnou formou.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/51/2019 zo dňa 19.06.2019 bol obžalovaný ml. I. O. uznaný vinným v bode 1./ z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zákona a v bodoch 2./, 3./, 4./ z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f/ Tr. zákona na tom skutkovom základe, že

1./ aj napriek tomu, že uznesením Okresného súdu Humenné sp. zn. 3Tp/66/2018 zo dňa 17.09.2018, právoplatným dňa 24.09.2018, mal uložené obmedzenie podľa § 80 ods.1 písm. b/, c/, Trestného poriadku, spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, tento zákaz nerešpektoval a dňa 18.10.2018 v čase približne 14.30 hod. na ulici K. č. XX v E. spáchal priestupok proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods.1 písm. d/ zákona č. 372/1990 Zb., kde bol podrobený dychovej skúške s pozitívnym výsledkom 1,04 mg/l,

2./ dňa 08.11.2018 v čase okolo 16.04 hod. pod vplyvom alkoholu prišiel do potravín U. Z. na ulici N. č. XX, kde z predajnej plochy odcudzil 1ks Borovička Goral 0,7 litra, ktorú si ukryl pod bundu a odišiel z predajne bez zaplatenia, čím takýmto konaním spôsobil škodu pre U. Z. E., spotrebné družstvo, so sídlom O. č.XX, IČO : XXXXXX, škodu vo výške 10,77 eur,

3./ dňa 16.11.2018 v čase okolo 13.40 hod. prišiel do potravín U. Z. na ulici N. č. XX s úmyslom odcudzenia tovaru, kde z predajnej plochy odcudzil 2 ks Nicolaus vodka 0,7 litra, ktoré si ukryl do vrečka bundy a odišiel z predajne bez zaplataenia, čím takýmto konaním spôsobil škodu pre U. Z. E., spotrebné družstvo, so sídlom O. č.XX, IČO : XXXXXX, škodu vo výške 16,30 eur,

4./ dňa 07.12.2018 v čase okolo 18.05 hod. prišiel do Q. H., I. ulica v E. s úmyslom odcudzenia tovaru, kde z predajnej plochy odcudzil 1 ks Tullamore D.XO 0,7 litra, ktorú si schoval za chrbtom a odišiel z predajne bez zaplataenia, čím takýmto konaním, spôsobil škodu pre H. N. V. v.o.s, Y. U. XX/A G. 3, IČO : XXXXXXXX škodu vo výške 22,99 eur,

za čo mu bol podľa § 360 ods. 2 Tr. zákona s použitím § 36 písm. l/, § 37 písm. h/, § 38 ods. 2, 3, § 117 ods. 1, § 41 ods. 1 a § 42 ods. 1 Tr. zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov, výkon ktorého mu bol podľa § 119 ods. 1 Tr. zákona podmienenečne odložený na skúšobnú dobu 26 mesiacov a podľa § 42 ods. 2 Tr. zákona bol zrušený výrok o treste a spôsobe jeho výkonu právoplatného rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 3T/132/2018 zo dňa 05.03.2019.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c/, d/ Tr. zákona obžalovanému bolo uložené aj ochranné psychiatrické a ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Podľa § 287 od. 1 Tr. poriadku bola obžalovanému uložená povinnosť nahradiť poškodenej strane U. Z. E., spotrebné družstvo, škodu vo výške 27,07 eur a poškodenej strane H. N. V., v. o. s., G. X, škodu vo výške 22,99 eur.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný ml. I. O. prostredníctvom svojho obhajcu proti výroku o uložení ochranného opatrenia dňa 03.07.2019. Po rekapitulácii výrokov napadnutého rozsudku vyslovil, že druh a formu uloženého mu ochranného opatrenia považuje za neprimeranú vzhľadom na jeho vek, možnosti jeho nápravy a na okolnosti spáchania skutku. Súd nedostatočne zohľadnil skutočnosť, že doposiaľ ťuho nebolo začaté liečenie ambulantnou formou uložené mu v inej veci, pričom má za to, že už táto forma liečenia by bola preňho postačujúca. Uvedomil si nesprávnosť svojho konania a je pripravený podrobiť sa liečbe ambulantnou formou. Rozhodnutie o ústavnej forme liečenia bolo súdom prijaté skôr, ako mu bolo umožnené dosiahnuť nápravu a liečenie ambulantnou formou a teda nebolo preukázané, že by táto forma liečby preňho nebola postačujúca. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zrušil a vo veci rozhodol sám tak, že obžalovanému uloží ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Prokurátor napadnutý výrok o uložení ochranného opatrenia považuje za vecne správny a vzhľadom na osobu páchatel'a a povahu skutku je takáto forma ochranného liečenia nevyhnutná, pričom súd vychádzal pri rozhodovaní o uložení ochrannej liečby zo záverov znalca, ktorý navrhol uloženie protialkoholickej liečby a ponechal na zváženie súdu uloženie psychiatrickej liečby, v oboch prípadoch ústavnou formou.

Na podklade takto riadne a včas podaného odvolania obžalovaným ako osobou na to oprávnenou krajský súd, nezistiac dôvody zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. poriadku, v zmysle § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, prihliadajúc pritom i na chyby odvolaním nevytýkané, pokiaľ by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1, a zistil, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

V postupe konajúceho súdu neboli zistené chyby, ktoré by opodstatňovali zrušenie napadnutého rozsudku, hlavné pojednávanie totiž bolo vykonané v prítomnosti obžalovaného, ktorý mal možnosť vyjadriť sa ku skutku a ktorý po poučení vyhlásil, že je vinným zo žalovaných skutkov, ktoré vyhlásenie po predpísanom procesnom postupe bolo prijaté. Okrem toho obžalovaný mal možnosť vyjadriť sa aj k vykonávaným dôkazom k ostatným výrokom, ktoré súd vykonal podľa pravidiel stanovených procesným predpisom, preto o tieto dôkazy mohol opierať svoje skutkové zistenia. Napokon je potrebné konštatovať, že obžalovaný mal možnosť predložiť návrhy na ukládanie trestu a ochranného opatrenia v rámci záverečnej reči a posledného slova, ako aj jeho obhajca, ktorý reálne uplatňoval jeho práva počas celého konania.

Odvolačný súd nepreskúmaval všetky výroky napadnutého rozsudku, keďže odvolanie bolo obmedzené nielen prijatým vyhlásením o vine, ale aj samotným odvolaním, ktoré smerovalo iba proti výroku o ochrannom opatrení.

Konajúci súd uloženie protialkoholického a psychiatrického liečenia ústavnou formou odôvodnil závislosťou obžalovaného od alkoholu v 3. vývojovom štádiu, disharmonickým osobnostným vývinom, ktoré môže v budúcnosti vyústiť v asociálnej poruche osobnosti, a tiež rizikom pokračovania v rôznej trestnej činnosti, o ktoré zistenia opieral svoj záver o potrebe uloženia ochranných liečení aj znalec psychiater. Ústavnú formu liečenia odporučil znalec predovšetkým so zreteľom na možnosť psychoterapeutického pôsobenia upevniť u obžalovaného pozitívnu motiváciu a zmeniť naučené negatívne vzorce správania a tiež s prihliadnutím na 3. vývojové štádium závislosti od alkoholu. Konajúci súd pritom prihliadal aj na skutočnosť, že obžalovaný sa všetkých skutkov dopustil pod vplyvom alkoholu, pričom vzhliadol možnosť zabezpečiť ochranným opatrením trvalú abstinenciu a vylúčenie rizika recidívy.

Uložené ochranné opatrenie vo forme protialkoholického a psychiatrického liečenia má svoj skutkový základ, keďže konajúci súd vykonal znalecké dokazovanie v súlade s procesným predpisom, čo bolo aj vyššie konštatované, a znalcom prezentované zistenia a závery majú svoje opodstatnenie. Obžalovaný je totiž podľa znaleckého vyšetrenia osobnosťou disharmonickou s poruchami socializácie a správania sa. Boli uňho zistené syndróm závislosti od alkoholu v 3. vývojovom štádiu a experimentovanie s marihuanou a pervitínom. Obvinený podľa jeho vyjadrenia mal v čase skutkov požitý alkohol, preto rozpoznávací schopnosti boli uňho plne zachované a ovládacie schopnosti boli nepodstatnou mierou znížené vplyvom požitého alkoholu, pričom alkohol požíval sám, vedome, dobrovoľne s dostatočnými skúsenosťami na jeho psychiku. Vzhľadom na to, že syndróm závislosti od alkoholu sa podieľal na znížení ovládacích schopností, znalec odporúčal nariadiť protialkoholické liečenie a tiež aj ponechal na úvahu súdu nariadenie psychiatrickej liečby súbežne z dôvodu, že u obžalovaného je jeho osobnostný vývoj disharmonický a v negatívnom prípade v dospelosti môže vyústiť v asociálnej poruche osobnosti. V dôsledku uvedených zistení riziko pokračovania v rôznej trestnej činnosti pretrváva u posudzovaného i naďalej. Podľa názoru znalca liečba by mala zmeniť za pomoci psychoterapeutického pôsobenia naučené negatívne vzorce správania u obžalovaného, preto navrhol realizovať ústavnú liečbu.

Účelom protialkoholického liečenia u obž. ml. I. O. je predovšetkým zamedziť degradácii jeho osobnosti v dôsledku požívania alkoholu, získať náhľad na abstinenciu a správne vzorce správania sa, aby nedochádzalo k recidíve. Vzhľadom k tomu, že mladistvý I. O. ešte nemá vývoj osobnosti ukončený, je vysoký predpoklad, že v tejto 3. fáze zisteného syndrómu alkoholizmu uňho môže byť liečba vysoko účinná a môže zamedziť rozvoju alkoholizmu do 4. vývojového štádia, ktoré je posledným, a teda môže zamedziť aj nezvratným následkom v podobe osobnostných zmien nežiaducim smerom.

Obžalovanému mladistvému bolo uložené protialkoholické liečenie ústavnou formou, ktorá aj podľa názoru odvolacieho súdu, má podstatne vyšší účinok ako liečba ambulantná. Okrem farmakologickej liečby sa totiž v prípade ústavnej liečby aplikuje aj psychoterapeutická liečba, ktorá v sebe zahŕňa množstvo postupov pri nácviku sociálnych zručností ako odmietajú alkohol, pri nácviku riešenia problémov, zvládania emócií, vyhýbania sa spúšťačom a to počas individuálnej a tiež aj skupinovej terapie, ktorých sa proband počas liečby zúčastňuje. Z uvedeného je zrejmé, že ústavná liečba zahŕňa podstatne viac účinnejších možností, ako získať správne návyky na abstinenciu a túto následne zvládať v bežnom živote.

Aj odvolací súd dospel k záveru, že u obž. ml. I. O. je nevyhnutná protialkoholická liečba ústavnou formou, pretože vo veku 17 rokov mu bola diagnostikovaná závislosť na alkohole v 3. vývojom štádiu, ku ktorej nemá kritický postoj. Ak by takýto postoj zaujal, podrobil by sa sám z vlastnej vôle protialkoholickému liečeniu ambulantnou formou a to aj na základe vlastných životných skúseností, keď pod vplyvom alkoholu alebo v súvislosti s ním začal páchať protiprávnou činnosťou.

Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Humenné sp. zn. 3T/132/2018 je zrejmé, že rozsudkom zo dňa 06.03.2019 v tejto trestnej veci bolo obž. ml. I. O. uložené protialkoholické liečenie ambulantnou formou, ktoré doposiaľ nezačal vykonávať z dôvodu zmien v osobe lekára. Keďže obvinený doteraz nenastúpil liečbu, ktorú mohol začať vykonávať aj sám, je ťažko uveriteľné, že si uvedomil nesprávnosť svojho konania a je pripravený podrobiť sa liečbe ambulantnou formou.

Uloženie psychiatrického liečenia popri protialkoholickej liečbe odvolací súd vníma ako doplnkovú a podpornú liečbu, ktorá môže ovplyvniť ďalší vývoj osobnosti mladistvého pri správnom použití terapeutických postupov žiaducim smerom. Táto liečba má svoje opodstatnenie, pretože u obžalovaného mladistvého bol zistený disharmonický vývoj osobnosti, ktorý by sa mohol uplatňovanými odbornými terapeutickými postupmi zmeniť a mladistvý by mohol získať reálny náhľad na protiprávnu činnosť a osvojiť si správne vzorce správania sa, čo by mohlo mať za následok zníženia rizika recidívy, až jej minimalizovania.

To sú úvahy, na základe ktorých odvolací súd nadobudol presvedčenie o správnosti uloženého ochranného liečenia ústavnou formou.

Odvolaciu námietku obžalovaného mladistvého, že už mu bolo jedno ochranné liečenie uložené, považuje odvolací súd za nepodstatnú. Uloženie ochranného protialkoholického a psychiatrického liečenia ambulantnou formou skorším rozsudkom konajúceho súdu nebráni uloženiu ďalšieho ochranného psychiatrického a protialkoholického liečenia ústavnou formou jednak z dôvodu, že obžalovaný mladistvý vôbec nezačal s výkonom už uloženého ochranného liečenia a jednak z dôvodu, že vývoj osobnosti obžalovaného a jeho správanie sa vo veku mladistvých pod vplyvom alkoholu si takýto postup vyžaduje. Ak obžalovaný mladistvý vo veku 17 rokov aj napriek svojej životnej skúsenosti, že sa pod vplyvom alkoholu už dopustil protiprávneho konania, alkohol ďalej konzumuje a pod jeho vplyvom, resp. v súvislosti s jeho užívaním pácha ďalšiu trestnú činnosť, čo ostatne vyplýva aj z výroku o vine napadnutého rozsudku a skoršieho rozsudku konajúceho súdu vo veci 3T/132/2018, ide o výnimočný prípad, kedy účel trestného zákona možno zaistiť práve uložením ochranného liečenia ústavnou formou, pretože v krátkej dobe možno dosiahnuť jeho vykonanie (primerane pozri R 30/1982).

Na základe vyššie rozvedených zistení a z nich plynúcich úvah odvolací súd vyhodnotil odvolanie obžalovaného mladistvého ako nedôvodné. Vo výroku o ochrannom opatrení však odvolací súd zistil pochybenie v tom, že ochranné liečenie bolo obžalovanému mladistvému uložené aj podľa § 73 ods. 2 písm. c/ Tr. zákona. Podmienkou pre takýto postup v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je to, že obžalovaný spáchal trestný čin násilnej povahy voči blízkej osobe alebo zverenej osobe a vzhľadom na osobu páchatel'a možno dôvodne predpokladať, že bude v násilnom konaní pokračovať. Táto podmienka podľa názoru odvolacieho súdu splnená nebola, pretože skutok uvedený pod bodom 1/ napadnutého rozsudku nevykazuje znaky prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zákona, keďže mladistvý počas probačného dohľadu, ktorým bola väzba nahradená a nahradená bola aj prijatím písomného sľubu, porušil obmedzenia uložené mu súdom. Nerešpektovanie uloženého obmedzenia nezodpovedá zákonnému znaku prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia a to „vykonával činnosť, na ktorú sa vzťahuje rozhodnutie súdu alebo iného štátneho orgánu o zákaze činnosti“. Preto pokiaľ aj obžalovaný spáchal priestupok pod vplyvom alkoholu vo vzťahu k blízkej osobe, táto okolnosť nezakladá zákonný dôvod uloženia ochranného liečenia podľa § 73 ods. 1 písm. c/ Tr. zákona. Pre toto pochybenie odvolací súd zrušil v napadnutom rozsudku výrok o ochrannom opatrení a rozhodol o ňom sám spôsobom uvedeným vo výroku tohto rozsudku.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.